

УДК 342.56(477)
М 34

Матеріали для складання кваліфікаційного іспиту на посаду судді в умовах
М 34 судової реформи. Практичний посібник. – Київ: «Центр учбової літератури»,
2019. – 268 с.

ISBN 978-611-01-1519-3

Видання розраховане на широке коло читачів, передусім суддям та кандидатам
на цю посаду, практикуючим правникам, студентам юридичних факультетів,
правознавцям і представникам громадських організацій.

УДК 342.56(477)

ISBN 978-611-01-1519-3

© «Видавництво-Центр учбової літератури», 2019.

Упорядники

Андрусь Андрій Васильович — кандидат юридичних наук, заступник
прокурора міста Києва;

Бабенко Едуард Вадимович — кандидат юридичних наук;

Багрій Василь Андрійович — кандидат юридичних наук, провідний
фахівець Центру проблем імплементації європейського соціального права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Батіс Ростислав Вікторович — кандидат юридичних наук;

Вареник Олександр Сергійович — кандидат юридичних наук;

Волінець Владислав Володимирович — доктор юридичних наук,
доцент, професор кафедри трудового права та права соціального
забезпечення Київського національного університету імені Тараса
Шевченка;

Гаврилюк Володимир Олегович — кандидат юридичних наук;

Ганечко Олена Миколаївна — кандидат юридичних наук, суддя Шостого
апеляційного адміністративного суду;

Дашутин Ігор Володимирович — доктор юридичних наук, суддя
Верховного суду;

Денег Олег Петрович — кандидат юридичних наук;

Денисенко Анатолій Петрович — кандидат юридичних наук, народний
депутат України;

Джура Христина Юрївна — аспірант кафедри трудового права та права
соціального забезпечення Київського національного університету імені
Тараса Шевченка;

Дідиченко Марина Анатоліївна — кандидат юридичних наук, суддя
Північного апеляційного господарського суду;

Дніпров Олексій Сергійович — доктор юридичних наук, Керівник
апарату Офісу Президента України;

Дрозд Олексій Юрїйович — доктор юридичних наук, доцент, провідний
науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи
Національної академії внутрішніх справ України;

Епель Оксана Володимирівна — кандидат юридичних наук, суддя
Шостого апеляційного адміністративного суду;

Журавель Валентина Іванівна — доктор юридичних наук, суддя
Верховного Суду;

Журавель Валерій Олександрович — кандидат юридичних наук, суддя Київського окружного адміністративного суду;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, заслужений юрист України;

Іншин Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Карпушова Олена Віталіївна — доктор юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Касмінін Олександр Володимирович — кандидат юридичних наук, суддя Конституційного Суду України;

Коротких Андрій Юрійович — кандидат юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Кузьменко Володимир Володимирович — доктор юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Москаленко Олена Вячеславівна — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Павліченко Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, старший оперуповноважений управління СБ України в Харківській області;

Пікуль Володимир Павлович — суддя Апеляційного суду Полтавської області;

Прудивус Олег Васильович — кандидат юридичних наук, доцент, член Вищої ради правосуддя;

Рибак Наталія Василівна — кандидат юридичних наук;

Сіроха Дмитро Ігорович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Стеценко Валентина Юрївна — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова;

Черкунов Олександр Віталійович — кандидат юридичних наук, заступник начальника відділу оперативного реагування №2 управління протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії Міжрегіональної митниці Державної фіскальної служби України;

Чернега Роман Тарасович — кандидат юридичних наук.

ВСТУП

Кваліфікаційне оцінювання суддів наразі здійснюється у відповідності до приписів Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в сучасній редакції, що уособила втілення новітніх конституційних принципів правосуддя у ході започаткованої реформи 2016-2017 років. Ця редакція Закону визначає організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні, що функціонує на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів і забезпечує право кожного на справедливий суд.

Основною метою проведення кваліфікаційного оцінювання як діючих суддів, так й кандидатів на посади суддів, є визначення здатності цих спеціалістів-правників здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними законом критеріями.

Практичне здійснення заходів кваліфікаційного оцінювання суддів (кандидатів на посаду судді) здійснюється спеціальним органом – Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, яка створюється і діє у відповідності до приписів Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та свого Регламенту. Новацією у цьому процесі є застосування принципу відкритості та прозорості щодо кваліфікаційного оцінювання суддів (кандидатів на посаду судді), що покладений на особливу громадську організацію – Громадську раду доброчесності, яка утворена з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на

посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання.

Громадська рада доброчесності створена і діє на підставі статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання.

Громадська рада доброчесності складається з двадцяти членів, які обираються строком на два роки.

Відповідно до частини 6 статті 87 Закону Громадська рада доброчесності, зокрема:

- збирає, перевіряє та аналізує інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді);

- надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді);

- надає, за наявності відповідних підстав, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності, який додається до досьє кандидата на посаду судді або до суддівського досьє;

- делегує уповноваженого представника для участі у засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо кваліфікаційного оцінювання судді (кандидата на посаду судді).

Частиною першою статті 88 Закону визначено, що коли Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то

Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Поточний склад Ради затверджено зборами представників громадських об'єднань, які були скликані Головою Вищої кваліфікаційної комісії суддів України і відбулися 11 листопада 2016 року. Відповідне повідомлення оприлюднено на офіційному веб-сайті ВККС.

Перші офіційні збори Ради відбулися 23 листопада 2016 року. На них був ухвалений Регламент і були обрані два координатори, які виконуватимуть комунікаційні функції. Це адвокат Віталій Титич (представляє Transparency International Ukraine та ГО «Автомайдан») та юрист Галина Чижик (ГО «Центр демократії та верховенства права»). Також було затверджено персональний склад колегій Ради.

Слід зауважити, що у своїй роботі Громадська рада доброчесності керується всіма нормативними актами, що ми пропонуємо до вдумливої уваги читачів у цьому збірнику, а також положеннями Кодексу суддівської етики, Бангалорськими принципами поведінки суддів (від 19 травня 2006), які були схвалені Резолюцією економічної і соціальної Ради ООН 27.07.2006 N 2006/23).

В ході своєї практичної роботи щодо сприяння у належній організації кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посади суддів, Громадською радою доброчесності у 2019 році були розроблені Індикатори визначення невідповідності суддів та кандидатів на посади су-

дді критеріям доброчесності і суддівської етики. Цей документ так само буде викладений у цьому збірнику.

Видання розраховане на широке коло читачів, передусім суддям та кандидатам на цю посаду, практикуючим правникам, студентам юридичних факультетів, правознавцям і представникам громадських організацій.

ЗАКОН УКРАЇНИ Про судоустрій і статус суддів

(в и т я з)

*Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 6 грудня 2016 року N 1774-VIII,
від 21 грудня 2016 року N 1798-VIII,
від 3 жовтня 2017 року N 2147-VIII
(зміни, внесені пунктом 14 параграфу 1 розділу 5 Закону
України
від 3 жовтня 2017 року N 2147-VIII, вводяться в дію з дня
початку функціонування
Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи;
зміни, внесені параграфом 1 розділу 5 Закону України
від 3 жовтня 2017 року N 2147-VIII, крім пунктів 4, 5, 18,
набирають чинності з 15 грудня 2017 року),
від 12 липня 2018 року N 2509-VIII
(З дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи до цього Закону будуть внесені зміни, передбачені пунктами 4, 5, 18 параграфу 1 розділу 5 Закону України від 3 жовтня 2017 року N 2147-VIII)*

• в процедурі співбесіди з'ясується за багато подробиць особистого життя;

• негативний висновок про невідповідність, як наслідок — звільнення з посади.

Отже, чим змогла, тим поділилась. Ще раз наголошую: це мої особисті спостереження, вони можуть відрізнятися від думки інших учасників, які пройшли процедуру кваліфікаційного оцінювання.

Бажаю всім успіхів.

Зміст

ВСТУП	5
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про судоустрій і статус суддів» (витяг)	9
Розділ V КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ СУДДІ	11
Глава 1. Кваліфікаційне оцінювання суддів	11
Стаття 83. Завдання та підстави кваліфікаційного оцінювання	11
Стаття 84. Проведення кваліфікаційного оцінювання	12
Стаття 85. Етапи кваліфікаційного оцінювання	14
Стаття 86. Отримання інформації під час проведен- ня кваліфікаційного оцінювання	20
Стаття 87. Громадська рада доброчесності	21
Стаття 88. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	26
Глава 2. Підготовка судді та його регулярне оціню- вання	28
Стаття 89. Підготовка судді для підтримання його кваліфікації	28
Стаття 90. Завдання та порядок регулярного оціню- вання судді	28
Стаття 91. Значення результатів регулярного оці- нювання	30
Глава 3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України	31
Стаття 92. Статус Вищої кваліфікаційної комісії су- ддів України	31
Стаття 93. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	31

Стаття 94. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	34
Стаття 95. Порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	37
Стаття 96. Звільнення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з посади.....	44
Стаття 97. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	46
Стаття 98. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	47
Стаття 99. Права члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	49
Стаття 100. Відвід члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	50
Стаття 101. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	50
Стаття 102. Забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	52
Стаття 103. Служба інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	53
Глава 4. Національна школа суддів України.....	54
Стаття 104. Статус і структура Національної школи суддів України.....	54
Стаття 105. Завдання Національної школи суддів України.....	55

ПОЛОЖЕННЯ «Про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення»	57
---	----

ПОРЯДОК проведення іспиту та методика встановлення його результатів у процедурі кваліфікаційного оцінювання	117
---	-----

ПОРЯДОК формування і ведення досьє кандидата на посаду судді.....	148
---	-----

ПОРЯДОК формування і ведення суддівського досьє	170
---	-----

РІШЕННЯ XI (чергового) З'їзду суддів України від 22.02.2013 «Про затвердження Кодексу суддівської етики».....	211
---	-----

БАНГАЛОРСЬКІ принципи поведінки суддів від 19 травня 2006 року	219
--	-----

ІНДИКАТОРИ Визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики	232
--	-----

ПІСЛЯМОВА	246
-----------------	-----